

المسلم وجاره

So Muslim a go so Siringan Iyan

(al Khutbah 10)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا
مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ . . .
وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahibihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) , na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh .

So sanang a Muslim na kknaln iyan so okit a kipndolonaan iyan ko siringan iyan sabap ko maliwanag a gonana'o o Islam makapantag ko kipndolonaan ko siringan. So Islam na agama a inator iyan so langowan taman, a go inibtad iyan so langowan a atoran a pagokitan o manosiya ko kibabatog iyan.

Inibtad o Islam so manga gonana'o a pagokitan o Muslim ko kipndolonaan iyan ko siringan iyan, a go piakikilala niyan on so pankatan o siringan a go so kapagadati ron sii ko timbangan a maontol a inibtad iyan ko okit a giikandodolona o manga taw niyan.

Inisogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so kaphiapiya'i ko kindolonaan ko siringan sa pitharo' iyan a:

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا^ط وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنْبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ^ق إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾

Go simbaa niyo so Allāh go di niyo phanakoton sa mlk bo', go so dow a loks na phiapiya'i niyo, (go pangalimoon iyo) so manga tonganay, go so manga ilo, go so manga Miskīn, go so siringan a madazg a lolot, a go so siringan a mawatan (kna' o ba lolot) go so inampda' sa kilid (onota' ko kaphlalakaw) a go so makakalang sa lalan, go so manga oripn iyo, mataan a so Allāh na di Niyan khababayaan so taw a Salibantog (ko inipammgay niyan a kapiyaan ko salakaw ron). (Surah an Nisā' 4:36)

Iniropa o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a aya paganay a galbk o Mu'min na so kazimbaa niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa di niyan ipanakoto sa mlk bo', oriyan iyan na phiapiyaan iyan so mbala' a loks iyan a go so manga dadazg iyan sa rogo', oriyan iyan na so manga wata' a ilo, oriyan iyan na so manga miskin, oriyan iyan na so siringan a lolot iyan, oriyan iyan na so siringan iyan a di niyan lolot, oriyan iyan na so onota' iyan ko gii niyan kaplayalayag, oriyan iyan na so makakalang sa lalan, oriyan iyan na so oripn o taw a mipapaar iyan so btad iyan. Inpos iyan so katharo' iyan sa di niyan khababayaan so manga taw a gii ran izalibantog ko manga taw so nganin a minipangalimo' iran sankoto a miangaaloy a manga taw.

Samanan na miapayag rki tano sa marayag a tanto a so sanang a Muslim na papatorayan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa kapharangay niyan sa mapiya sii ko langowan a makasisiringan on a manga taw ko darpa' iyan a go sii ko apiya anda skaniyan matatago' a masa a go darpa', mlagid san o so manga taw a makaoobay ron na manga bangnsa niyan antaa ka di niyan manga lolot, na patoray dn a makasawit siran ko mapiya niyan a go so ranon iyan.

Tanto a madakl a manga hadīth o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a ipzogo' iyan so kaphiapiya'i ko siringan, sa di roo dn pagilayin so karani o kaplolot odi' na so agama, sa so kaziringan na adn a pankatan iyan a missnggay sii ko Islam. Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Tatap dn so Jibrīl a iphagosiyat iyan rakn so kaphiapiya'i ko ko siringan akn, taman sa miapamikir akn a adn dn a gawii a phakawarishn iyan. Pianothol i al Bukhārī a go si Muslim.

So Islam na bigan iyan sa arga' a mala' so kasiyapa ko siringan, sa miatatap so Jibrīl a lalayon iyan giizanaan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kasiyapa niyan ko siringan iyan, taman sa miapikir o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a ba anda so Jibrīl na phakawarishn iyan so siringan ko siringan iyan.

Sabap roo na inipangoyat o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko manga sahābah niyan a go so ummat iyan a kasiyapa iran sankā'i a manga taw a pmbthowan sa siringan. Taman sa sii ko kaposposan a Khutbah niyan ko kaposan a kianayik iyan na inaloy niyan pharoman so kabnar o siringan sa inioman iyan oto ko manga insana niyan ko manga Muslim a siyapn iran sii ko Islam, sa gioto i kiatharo'a on o Sahābi a mala' a so Abū Umāmah a masikn a so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na phakawarishn iyan so siringan.

Mian'g akn so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), gowani a moontod skaniyan ko likod o onta niyan ko masa a kaposan a kianayik iyan a gii niyan tharo'on a: Iphaliogat akn rkano a ndolonaan iyo so manga siringan iyo sa mapiya, sa inipann'kat iyan kiran oto, sa miapamikir akn a phakawarishn iyan so siringan. at Tabarānī.

So kindolonaan sa mapiya ko siringan a go so kapananggila'i ko karingasaa on na tanto a inisogo' o Islam sa taman sa iniropa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a isa oto a toos ko kiaparatiaya o taw sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so alongan a maori.

Sa taw a miaadn a mapaparatiaya ko Allāh a go so alongan a maori, na phiapiya'i niyan so siringan iyan, Sa taw a miaadn a mapaparatiaya ko Allāh a go so alongan a maori, na a sakawa niyan so bisita niyan. Sa taw a miaadn a mapaparatiaya ko Allāh a go so alongan a maori, na tharo' sa mapiya, o da a maptharo' iyan a mapiya na ba dn ttrn. al Bukhārī a go si Muslim.

Sii ko lapiyat o al Bukhārī na:

Sa taw a miaadn a mapaparatiaya ko Allāh a go so alongan a maori, na di niyan pringasaa so siringan iyan.

So sanang a Muslim na mananaw ko siringan iyan.

Kna' o ba piakammsa a kabaloy o taw a phapalatiko'an skaniyan o paratiaya niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a kabaloy niyan a mananaw a go maoml ko kiphapantagn yan ko siringan iyan sa ipndolona' iyan sa mapiya, sa di niyan saparan ko manga galbk iyan a pkharambit skaniyan on a datar o kasaraga niyan ko nganin iyan ko panglban o walay niyan.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Da' a isa rkano bo' a ba niyan sapari so siringan iyan ko kidktn iyan ko nganin iyan odi na saragn iyan so kayo niyan ko kilid o pagalad o walay niyan. al Bukhārī a go si Muslim.

So sanang a Muslim na ikhababaya' iyan ko siringan iyan so datar o ikhababaya' iyan ko ginawa niyan a kakowaa niyan on.

Sa ggdamn iyan so btad o siringan iyan sa kna' o ba niyan pphanorimani sa pagpr aya mataan na ggdamn iyan o ino so siringan iyan kaloloagan sa pagpr antaa ka di', phakigdam iyan on a so margn iyan a siringan iyan na margn iyan mambo', na so kapiiya ginawa o siringan iyan na ikapiiya ginawa niyan mambo', ka gioto i kakhagdama niyan ko katharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Di phakaparatiaya so isa rkano taman sa di niyan ikababaya' ko pagari niyan so datar o ikhababaya' iyan ko ginawa niyan a kakowaa niyan on. al Bukhārī a go si Muslim.

Miapanothol o Muslim a phoon ko Anas a so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

Ibt ko makapapaar ko ginawa ko (so Allāh) (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ka da' a oripn a sanang i pharatiaya taman sa di niyan ikababaya' ko siringan iyan (odi na so pagari niyan a Muslim) so datar o ikhababaya' iyan ko ginawa niyan so kakowaa niyan on.

So sanang a Muslim na di niyan pringasaan so siringan iyan sa ba misabap ko baw odi' na spot o ipthinda' iyan a pangnnkn sa di niyan on kabgan mapiya pn maito'. Di maggdam o kadaklan ko manga Muslim a so baw odi' na spot o pangnnkn na pkharingasa' iyan so siringan iyan balabaw o siran na manga mrmr a di ran khagaga so kapakakowa sankoto a pangnnkn sa ba siran on mambo' makakan.

Maliwanag a kiaosaya san o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a osiyatan iyan so mala' a sahābī niyan a so Abū Darr gowani a tharo'on iyan on a:

Hay Abū Darr igira tomininda ka sa sawaw na pakadakil anka so ig iyan, sa bgi nka on so siringan ka. Pianothol i Muslim.

Sii ko isa a sabdan na pitharo' o o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Igira tomininda ka sa biobog odi' na sawaw na oman inka sa madakil a ig, na pikir anka so siringan ka sa pakawit inka siran on. Pianothol i Muslim.

So sanang a Muslim na maggdam iyan sii ko darm iyan so panalinggagaw niyan ko siringan iyan ko karrgni ron sa kaoyagan, amay ka skaniyan na kalolo'agan sa pagpr. Sa makikilala niyan so kibibida' iyan ko siringan iyan ko kapakadadaya', na di nyan kalipatan sa pakasawitn iyan so siringan iyan ko kapiya o limo' a inibgay ron o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa magdam iyan ko poso' iyan a so sabaad sankoto a limo' na pakawit o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sankoto a manga taw a kadodo'anan. Lalayon iyan katatadman so sabdan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gownai a tharo'on iyan a:

Da' a paratiaya o taw a torogn a maosog a so siringan iyan ko kilid iyan na pkhaor a da' a khakan iyan, a skaniyan na katawan iyan oto. Pianothol o at Tabarānī a go so al Bazzār.

Tomiana' so kamrmr sii ko kamamanosiya'i sabap ko kakhokorang o parangay o Islam a go so gagaw niyan.

Sabap roo, na kiasabotan tano a so kamargnan a kamrmr a so minikolambo ko kamamanosiya'i a lomalangkap sii sa doniya na minitana' oto sabap ko kigagadong o thitho a kadato' o Islam, a go so kaoori o manga ingd o manga Muslim sa mapopokas kiran so paaran ko kandato', sa aya dn a miangontarm na so pangitaban a pianarankoni o manosiya a da' a minibgay niyan ko doniya a rowar ko margn a go kamrmr a go di khaba'ot a manga rido' a go kathidawa' a kiasabapan ko kiapolang o pinggibowan a manga taw sabap dn ko n'nga' o manosiya a go so kaligt iyan. Minisampay so manosiya sii ko olan ko kiapamondiyong o kata'o niyan ko waraan ogaid na aya miaonga nan na so kinisogat o kamrmr ko kamamanosiya'i a go so kiataap o pamikiran sa kialipatan iyan so Kadnan iyan sa sinimba niyan a ginawa niyan sa miangintuhan a salakaw ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

So opakad a komikibir ko pangnnkn a go so kambasok sii sa doniya a sapak o mala' a ompongan a so United Nation na piakalangkap iyan ko ragon a 1975 a sii ko pagltan o 20 – 100 million a taw sa Africa a go sa Asia na masasangat iran so kapatay sabap ko ka'or a misosogat kiran. Na odi oto marn sa ba dn pannkayos na so 3 million a taw na pphatay ko oman pito gawii sii sa doniya, na so 460- 1,000 a taw na khasogat a sakit a aya sabap iyan na so kakhokorang o kaphakakan sa pangngkn.

Sii sankai a masa a pkhailay tano so kapkhapolang a ongos o manga taw sa Africa a go sa Asia, na pkhailay tano so ingd a Sdpan (West) a skaniyan i kawasa a pagtaw a aya bo' a kadakl o taw iran na dowo polo' ka porsinto (20%) ko taw sa doniya na makokowa iran so dianka' a walo polo' ka porsinto (80%) ko langowan o kakawasaan sii sa doniya, na imbthang kiran anka'i a kala' o kakawasaan iran, na di ran dn khagdam so karrgni ko manga ingd a masisiringan iran sii sa doniya.

Adn a manga ingd a datar a Brazil a tiotong iyan so nggibowan ka kilo a kapi, a go so manga ingd sa Sdpan (Eurupian Union) na minggasto siran sa lima polo' ka million a Dollar sa pantag bo sa kambinasaa ko miasobra ko kaoyagan iran a miaragon iran, sa aya bo' a kapzowaa iran roo na pangali' iran sa oba mibaba' so arga' amay ka ibgay ran ko manga taw a di phamakakan sa libri. Sa tatatapn iran so arga' sii sa doniya ka an pphamagoman so kakawasaan iran apiya pn pkhapolang so manga taw sii ko salakaw a manga ingd sa doniya.

Ilay anka so mala' ambidaan o parinta a Islam, a go so parinta a Jhāiliyyah, opama o so Islam i makakapt ko paaran ko doniya, na da' a khatoon a taw a aya ipatay niyan na ka'or a go ongos, sabap sa inipaliogat o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a kasiyapa ko niyawa sa di mapandos sabap sa kagiya da' a khakan iyan.

Tanto a mala' a atastanggongan o Muslim sa kabaloy niyan a skaniyan i makakapt ko barabad o doniya a katntman ko lana o kayo a soti, a khisabap on na khikayas iyan so malibotng o jāhiliyyah, sa khasindawan iyan so manga poso' a go so pamikiran a go khikasoy niyan so kamamanosiya'i sii ko sindaw o toro'an a go so kasasarig a go so kathagodaya' a kaoyagoyag.

So sanang a Muslim a kasasabotan iyan so manga nda'o o agama niyan na ziyapn iyan so kabnar o siringan iyan sii ko okit a lbi a mapiya. Sa di ron phakabalamban so kaito' o nganin a imbgay niyan ko siringan iyan, a adn a manga taw a di ran oto pnggolawlaan ka kagiya kon a maito' a nganin, a sii ko kamataani ron na kiawiswisan iyan a ginawa niyan a go so siringan iyan si i ko mapiya amay ka di niyan oto ibgay.

Giankanan a btad na da kalipati o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a iwasiyat iyan sa isa a babay sa pitharo' iyan on a:

Hay Muslimah a babay, di nka phikira sa ba so maito' a pammgayan na da' a bali niyan ko kibgan on ko siringan, apiya pn skaniyan na kamalaging a kambing. Pianothol o al Bukhārī a go si Muslim.

So kamalaging a kambing na miiitong sa nganin a da' a arga' iyan, ogaid na tomo' oto a di so da dn, sa aya kapipikira roo o babay na da' a bali niyan a patot a ipammgay ko siringan iyan.

So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na pitharo' iyan ko Qur'ān a:

﴿۷﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

Sa taw a nggalbk sa timbang a kolpong a mapiya na mailay niyan (so balas iyan). (Surah Az Zalalah 99: 7)

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

Lindingn iyo ko manga ginawa niyo ko naraka so mapiya sasaopak a onga a korma sa zadkaan iyo. Pianothol o al Bukhārī.

Giankoto a hadith a lankap so kapakatotoro' o maana niyan, na makaphmaana pn oto sa so mbgan ko pammgayan a maito' na di niyan oto iitong sa da' a bali niyan. Sa so ba'i a bigan o siringan iyan sa maito' a pammgayan na panalamati niyan sa mapiya apiya pn kamalaging a kambing (balbakowa) sabap sa so kapphanalamati ko maito' a pammgayan na mapphakala' iyan a go pkhabagr iyan so gakot o kakhakalayama' o zisiringana' sa khaadn iyan so kapthatabanga' iran sa marido' makapiyaan sii sa oriyani, a khaonga oto so kaisaisa. Sa pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So taw a di niyan phanalamatan so izik lagid iyan a taw na di skaniyan phanalamat ko limo' on o Allāh. Pianothol o al Bukhārī.

So sanang a Muslim na ipndolona' iyan so siringan iyan sa mapiya, apiya pn di siran manga Muslim. Sa di niyan kompnn so limo' iyan sa ba sii bo' ko pagari niyan a Muslim, ogaid na balowin iyan a rabray ko apiya antaon on a siringan iyan, sa khabaloy so kananaw o Islam a mlankap ko langowan a manga taw sa di dn pagilayin so katampar a bangnsa, a go agama. Miaadn so mala' a sahābī a so Abdullāh bin Umar a somiombali' sa kambing na pitharo' iyan ko mangoda niyan a:

Kiabgan ka ko sapo' iyan so siringan tano a Yahūdi? Sabap sa mian'g akn so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pitharo' iyan a: Miatatap so Jibrīl a iphagosiyat iyan rakn so siringan akn, sa taman sa miapikir akn a magaan dn na phakawaris so siringan. Pianothol o al Bikhārī a go so Muslim.

So manga Yahūdi na miakabaling siran ko ingd o manga Muslim sii sa Madinah a go sii sa Andalus (Spain) a go sii sa Shām ko kandadato' o manga Muslim na kiasawitan ran so mapiya a gagaw a go siyap kiran o manga Muslim ko apiya antonaa a katampar ko gii ran kapagin'taw. Minsan pn siran i giimamikir sa kaothang o parinta

Islamiyyah o manga Muslim na kasasawitan iran dn so kapiya o Islam a go so kananaw niyan.

So sanang a Musim na katawan iyan so okit a kipndolonaan iyan ko manga siringan iyan o antaa kiran i pagonaan iyan mogop ko masa a di niyan magaga o ba niyan siran palaya katabangi. Piakarayag oto o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kiatharo' iyan a: Pianothol o Aishah a:

Hay Sogo' o Allāh adn a siringan akn a dowaa kiran i patot a bgan akn sa pammgayan? Na pitharo' iyan a: So siringan ka a so pinto' iyan na aya marani ko walay nka. Pianothol o al Bukhārī.

Aya maana oto na so Muslim na katawan iyan makambida' so makaphlaglagid on, sa so marani ron a siringan na aya patot a onaan sabap sa so kasosorimana niyan on na aya marani a katawan iyan so btad iyan na skaniyan i marani a makakowa ko pammgayan iyan. Sa di niyan kalilipatan a so manga taw a makaoobay ron na palaya iyan dn oto manga siringan, sa skaniyan i phakatimbang ko antaa i pagonaan iyan kiran mgay sa pammgayan, a go khailay niyan so dianka' o kapakapagoongaya' o oman i siringan iyan a karrgnan, sa so tanto kiran a karrgnan na aya taralbi mapiya pn malo mawatan ko walay niyan a di so salakaw ron a malo kalolo'agan.

So sanang a Muslim na skaniyan i lbi a mapiya a siringan. Sabap roo na miatankd a so kapiya i kazisiringan na lalan ko kakhakowaa ko limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so tabang o manga taw a Makaoobay ron. Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Aya mapiya ko manga inampda' sii ko kailay o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na so taw a mapiya i parangay sii ko manga inampda' iyan. Na aya lbi a mapiya a siringan sii ko kailay o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na so siringan a mapiya i parangay ko siringan iyan. Pianothol o at Tirmidī.

Bialoy o Islam so kapakakowa sa mapiya a siringan a toos a go tanda' ko kapakadadaya' o taw ko gii niyan kapagin'taw sankā'i a doniya. Sa pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Aya manga shayi a khasabapan ko kapakadadaya' sankā'i a doniya o Muslim na so kapakakowa niyan sa mapiya a siringan, a go so kapakambalay niyan sa malo'ag a walay, a go so kapakakowa niyan sa koda' iyan a pphagdaan iyan. Pianothol o Ahmad a go so al Hākim.

So manga salaf a miangaona a manga ulama anka'i a ummah na tanto a mala' a i aarga' iran ko siringan iran, sa iitongn iran a so kapakakowa sa mapiya a siringan na nganin oto a di dn khaarga' a pirak so kapiya niyan. Adn a thothol a miakabagr roo a so siringan o Saīd bin al As, na pphasaan iyan so walay niyan sa 100,000 nggibo a Dirham, sa pitharo' iyan ko phamasa ko walay niyan a gioto so arga' o walay niyan, na antonaa i ipagarga' iyan ko kakhabaloy o Saīd a aya niyan siringan? (maana a so kakhasingana niyan ko Saīd na di khaarga' a pirak sabap ko kapiya niyan a siringan) na gowani a man'g oto o Saīd na inipakawit iyan ko siringan iyan so arga' o walay niyan sa pitharo' iyan kiran a roo siran dn babaling sa di siran makakhawatana', sabap ko kapiya o kaziringana' iran.

Giyanan i pankatan o kaziringan sii ko Islam. A go so kapiya o parangay o Muslim.

Na antonaa pman so marata' a siringan?

So marata' a siringan na pphalagoyan a inilalang o Islam, sabap sa skaniyan i pkhapoonan o ringasa', margn, rido', sansara', a go di mapiya a kibabatog. So marata' a siringan na skaniyan so taw a kiawiswisan ko linang a paratiaya ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa tiankd o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a so marata' a siringan na morka' anan a mawatan ko limo' o Allāh sa pitharo' iyan a:

Kna' o ba miaratiaya, kna' o ba miaratiaya, kna' o ba miaratiaya. Na iniiza' o manga sahābah niyan sa tig iran a: Antaa oto hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)? Na pitharo' iyan a so taw a di dn phakasariig so siringan iyan ko karata' o ringasa' iyan on. Pianothol o al Bukhār a go so Muslim.

Sii ko isa a lapiyat o hadīth na:

So taw a di dn phakasariig so siringan iyan ko manga ringasa' iyan na taw to a di phakasold ko Sorga'.

Antonaa i makalawan sa karata' ko galbk a khisabap on na khawiswisan so taw ko mapiya a go so kapakasold ko Sorga' a ba niyan kalawani so taw a marata' i kazisiringan!

Sabap san na lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) o ba tano mabaloy a taw a marata' i kapakiziringan, ka an tano di khawiswisi ko limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa ipangalimo' tano so manga siringan tano sa ingginawa'i tano siran sa mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kullī dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.